

Тақризи

муқарризи расмӣ, доктори илмҳои фалсафа, профессор Ҷононов Сайдамир доир ба диссертатсияи Давлатзода Аҳмад Ширинхуҷа дар мавзӯи “Ҳатари ифротгароии динӣ ба фарҳанги миллӣ” барои дарёфти дараҷаи илмии доктории фалсафа (PhD) - доктор аз рӯи ихтисоси 6D.020100-Фалсафа (6D.020600-Диншиносӣ)

Дар шароити қувват гирифтани тамоюли ҷаҳонишавӣ, ки ҳадафи асосиаш баробар кардани сатҳи тараққиёти иҷтимоию иқтисодӣ ва сиёсату фарҳангии миллатҳои мамӯлики ҷаҳон ва дар ин ҷо махлӯт кардани онҳо мебошад, фарҳанги миллӣ, худшиносии миллӣ, забони миллӣ ва расму ойини мардуми ягона воситаи ҳифзи истиқлолият ва давлатдорӣи миллии ҳар як қавм маҳсуб меёбанд. Аз ин рӯ, ҳифзи фарҳанги миллӣ яке аз масъалаҳои доғи рӯзи ҳар як миллату қавми худогоҳ мебошад. Зеро ки бо гуфтаи Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон “Фарҳанг ин ҳастии миллат аст” ва миллате, ки тафаккури миллӣ, таъриху адабиёт, забон, расму ойин ва арзишҳои фарҳангиашро аз даст медиҳад, истиқлолияти худро пуштибонӣ карда наметавонад. Сабаб ҳамин аст, ки тарроҳон ва ҳомиёни ҷаҳонишавӣ теша задан ба решаи фарҳанг ва хувияти миллии мардуми ҷаҳонро мақсади асосии худ қарор додаанд.

Ба ҳамин хотир онҳо аз воситаҳои гуногуни таъсиррасонӣ истифода мебаранд. Яке аз чунин омилҳои ҳаракатҳои зиёди иртиқоии динию мазҳабие мебошанд, ки бо ташаббус ва дастгирии молиявӣ ва техникаю технологияи ҳамин хоҷагон ташкил карда шудаанд.

Бидуни гуногун будани номҳо, методу воситаҳои таъсиррасонӣ ва арзишҳои, ки онҳо тарғибу ташвиқ мекунанд, моҳият ва марому мақсади онҳо як аст. Ин ҳам бошад, таҳриф кардани сиёсати давлатҳои миллӣ, тухмат задану бадном кардани ходимони шинохтаи давлатию ҷамъиятӣ ва ба ин васила коҳиш додани ихлоси мардум ба ҳокимияти мавҷуда ва суғур кардану аз байн бурдани соҳти мавҷудаи иҷтимоӣ.

Барои пиёда кардани ин мақсадҳо аз ҳама роҳу воситаҳо, ҳатто муғризтарину ифлостарн, аз қабилӣ иғво андохтан дар байни қавму мазҳабҳо, тухми кину адоват коштан дар байни давлатҳои мусалмонӣ, аз роҳи созандагию бунёдкорӣ ба қанор бурдани мамлакатҳо ва дар ин асос ноором гардонидани вазъи сиёсии онҳо ҳазар намекунанд.

Хатари аз ҳама чиддӣ дар он аст, ки ҳаракатҳои мазкур ҳамчунин арзишҳои миллӣ ва ҷавононро, ки дар оянда таҷассумгар ва барандаи ин арзишҳо мебошанд, ҳадафи асосии ҳуҷуми таъсиррасонӣ қарор додаанд. Ҷавонону наврасон, ки дар ҳоли ташаккул ҳамчун шахсият қарор доранд ва мавқеи иҷтимоӣ сиёсиашон устувор нест, объекти ҳуб ва куллайи расидан ба мақсад мебошанд.

Ғайр аз ин, пешомади ҳар як давлату миллат аз бисёр ҷиҳат аз сатҳи маърифати сиёсӣ, ҷаҳонбинӣ ва ҳувияти миллии наслҳо, махсусан ҷавонон вобастагӣ дорад.

Ҳамаи ин гуфтаҳои боло мубрамияти мавзӯи диссертатсияи мазкурро муайян менамояд.

Ҳамзамон зикр бояд кард, ки то ба имрӯз дар илми ватанӣ мавзӯи мазкур, алалхусус хатарҳои сершумори ҳаракатҳои иртиҷоии динию мазҳабӣ ба фарҳанги миллӣ, ошкор кардани роҳу воситаҳои пардапуши онҳо барои ба мақсад расидан ва андешидани чораҳои муассири пешгирӣ кардани таъсири онҳо ва муқовимат бо ин падидаҳои иртиҷоӣ аз диди назари фалсафӣ мавриди таҳқиқи чиддӣ қарор нагирифтааст.

Бо дарназардошти гуфтаҳои боло, бо боварии комил метавон гуфт, ки диссертатсияи Давлатзода А.Ш. аввалин иқдом ва кӯшиши мавриди таҳқиқи алоҳида қарор додани ин мавзӯ мебошад.

Ба тӯфайли тақия ба шумораи зиёди манбаъҳои муътамад, асарҳои олимони хориҷию ватанӣ ва методикаи мантиқан дуруст интиҳоб намудаи таҳқиқ ба довталаби дараҷаи илмӣ муяссар гардидааст, ки хатарҳои асосии ҳаракатҳои иртиҷоии динию мазҳабиро ҷиҳати аз байн бурдани фарҳангу дигар арзишҳои миллӣ, тира гардонидани шуури худшиносии миллӣ, коҳиш додани ҳувияти миллии ҷавонон ва эътиқоди онҳо аз муқаддасоти миллат бо далелҳои воқеӣ ва ҳулосабарориҳои мантиқан дуруст собит созад.

Довталаби дараҷаи илмӣ тавассути муносибати дастаҷамъона ва таҳлили хеле ҳам муфассали сабабҳои пайдоиш ва ҳадафҳои аслии ҳаракатҳои иртиҷоии динию мазҳабӣ дастгоҳи боэътимоди методологиро барои таҳқиқи назариявӣ ва баррасии нуктаи назари олимони ватанию хориҷӣ нисбат ба мавзӯи мазкур таҳия намудааст.

Далели падидаи мураккаб ва гуногуншаклу печида будани ҳаракатҳои ифротӣ ин дар баробари методҳои умумиилмӣ истифода шудани методҳои системавӣ, муқоисавӣ, таърихӣ мантиқӣ ва ғайра мебошад.

Дар рисола мақсад гузошта шудааст, ки омилу сабабҳои пайдоиш ва густариши ифротгароии динӣ ва таҳдиду хатарҳои он ба фарҳанги миллӣ ошкор карда шуда, роҳҳои пешгирии адовату хусумати қавмию мазҳабӣ ва сиёсӣ бо далелҳои боэътимод асоснок карда шавад.

Дар пояи мақсади гузошташуда, як қатор вазифаҳои ҷиддии таҳқиқотӣ, аз қабилӣ ба таври муфассал ошкор кардани хатари ифротгароии динӣ ба фарҳанг, хувият ва худшиносии миллӣ, муайян кардани сатҳи хавф ва доираи таъсири ифротгароии динӣ ба сохтори иҷтимоӣ ва маънавияти аъзоёни ҷомеа, инчунин асоснок кардани таъиноту ҳадафҳои ин қабил ҳаракатҳо дар минтақаҳои гуногуни олам иҷро карда шудаанд.

Таъкид кардан ба маврид аст, ки диссертант аз уҳдаи вазифаҳои дар назди худ гузошта хеле ҳам хуб баромадааст ва онҳоро асосан ба таври зайл гуруҳбандӣ кардан мумкин аст:

Аввалан, бо диди назар ва мавқеи аксари муҳаққиқони мавзуи мазкур ҳамфикр будани худро изҳор намуда, ҳамзамон нуқтаи назари худро доир ба мафҳумҳои “ифротгароӣ”, “терроризм”, “ифрот”, “тафрит”, “исломгароӣ”, “усулгароии исломӣ”, “бунёдгароии исломӣ”, “сиёсатсозии ислом” ва “ҷиҳоди акбару асғар”, “ҷиҳоди дасту дил” ва “ҷиҳоди шамшеру забон” ва ғайра бо далелҳои мантиқӣ асоснок менамояд, ки аз камолоти илмии довталаб гувоҳӣ медиҳад.

Баъдан, довталаб аввалин шуда, масъалаи муносибати дину фарҳангро аз назари равияҳои динӣ-ифротӣ, роҳҳои пешгирии таъсири онҳоро ба фарҳанги миллӣ, хувият ва худшиносии миллӣ, сабабҳои воқеии арзишҳои миллӣ ва ҷавонони ноогоҳу камсаводро ҳадафи муборизаҳои мафкуравии худ қарор додани онҳоро аз ҷиҳати илмӣ асоснок ва бо далелҳои боэътимод ошкор сохтааст.

Ниҳоят, дар раванди ҳалли вазифаҳои назариявии мавзӯ, ки барои илми диншиносии имрӯзаи тоҷик хеле ҳам муҳим мебошанд, довталаби дараҷаи илмӣ як қатор тавсияҳои мушаххасро ҷиҳати пешгирӣ кардани падидаи шомил шудани ҷавонон ба ин қабил ҳаракатҳои иртиҷоии динию сиёсӣ, коҳиш додани таъсири онҳо ба аҳоли, фаъол гардонидани мубориза бар зидди онҳо ва нест кардани заминаҳои равияҳои ифротиро дар сатҳи миллӣ ва минтақавӣ пешниҳод намудааст, ки онҳо, бешубҳа, барои мақомотҳои дахлдори ҳукуматӣ ва ҷомеаи шахрвандӣ арзиши баланди назариявӣ амалӣ доранд.

Диссертатсия аз муқаддима, ду боб, шаш зербоб, хулосаю тавсияҳо ва номгӯи адабиёти истифодашуда иборат аст.

Дар муқаддима мубрамияти мавзӯ дараҷаи омӯзиши он, робитаи мавзӯ бо бахшҳои муҳими илмӣ, ҳадаф ва вазифаҳо, объект ва мавзӯ, фарзияи илмӣ, марҳилаҳои давраи таҳқиқот, аҳамияти назариявӣ ва методологиву амалии рисола, навгонии илмӣ ва натиҷаҳои асосии ба ҳимоя пешниҳодшавандаи он, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳо, мутобикати диссертатсия бо шиносномаи ихтисоси илмӣ, саҳми шахсии муаллиф, амалигардонӣ ва натиҷаҳои таҳқиқот асоснок карда шудааст.

Боби якум “Омилҳои пайдоиши равияҳои ифротгароии муносири динӣ ва таълимоти зиддимиллии онҳо” аз се зербоб иборат аст.

Дар зербоби якум “Истилоҳ, моҳият ва сабабу омилҳои пайдоиши ифротгароии динӣ” асосҳои методологӣ ва назариявии ифротгароии динӣ ва шаклҳои зуҳури он, умумият ва фарқияти ифротгароии динӣ, фарҳангӣ, иҷтимоӣ, равонию иҷтимоӣ ва сиёсиву динӣ, сарчашмаҳои дохилию берунии пайдоиши он, сабабҳои объективию субъективии боло рафтани сатҳи диндорӣ мардум дар ҷумҳурӣ, афзудани нақши омилҳои динӣ ва хувияту шуури ҷавонон ва роҳу воситаҳои пешгирии онҳо аз таъсири ин қабил ҳаракатҳоро таҳлил ва бо далелҳои воқеӣ асоснок намудааст. Муаллиф дуруст гуфтааст, ки “Решаи тамоми мушкилот метавонад дар ҳуди шахс, дар муносибатҳои ӯ бо аъзои оила ва ҳешовандону дӯстон ва ё бо таҳлили амиқ дар ихтилофотҳо байни ҷанги ботинии ифротгаро ва ҷомеаи атроф, байни имону рафтору ӯву дигарон, байни ормонҳову воқеиятҳо, дину сиёсат нуҳуфта бошад”(саҳ.27).

Вобаста ба саволи “Пас чӣ бояд кард?” як қатор тавсияҳои ҷолибро ҷиҳати ҳалли масъалаи мазкур пешниҳод намудааст, ки арзиши ҳам назариявӣ ва амалӣ доранд.

Зербоби дуюм “Вусъати равияҳои динӣ – ифротӣ дар Осиёи Марказӣ” ба таҳлили сабабҳои дохилию берунии ба майдони ҳуҷумҳои ифротгароии динию терроризми байналмилалӣ ва “минтақаҳои глобалии зӯрварӣ” табдил ёфтани Осиёи Марказӣ ва Қазоқистон, нияту нақшаҳо, шаклҳои мухталифи ҳаракатҳои иртиҷоии динӣ, моҳияту сиришти терроризми байналмилалӣ бахшида шуда, дар ин асос ниятҳои ғаразноки сиёсии ҳуди ин ҳарактҳои иртиҷоии динию сиёсӣ, хоҷагони онҳо аз давлатҳои абарқудрат ва қуввахое, ки дар дохили мамлакатҳои минтақа онҳоро дастгирӣ мекунанд, мавриди таҳлили муфассал ва хулосабарории ҷиддӣ қарор дода шудааст.

Вобаста ба ҳамин нукта андешаи муаллиф дар хусуси он ки “дар қувват гирифтани ифротгароии динӣ-мазҳабӣ на бунёдгароии исломӣ, балки сиёсатсозии ислом нақши бориз дорад” қобили тавачҷуҳ ва дастгирӣ мебошад.

Зербоби сеюм “Муносибати дину фарҳанг аз назари равияҳои динӣ-ифротӣ ва хусусияти иртиҷоии онҳо” таҳлилу баррасии муфассали ҳадафҳо, гоҷҳо ва андешаҳои ҳаракатҳои хавфноктарини динию ифротӣ, аз қабилӣ “Салафия”, “Ваҳобия”, “Ал-Қоида”, “Толибон”, “Давлати исломӣ”, “Ансор-уллоҳ”, “Ихвон-ул-муслимин” ва ғайра дар бар мегирад. Хулосаи муаллиф дар хусуси он, ки “ин равияҳо моҳияти динию ахлоқӣ надоранд ва ба тақфиру таҳдид машғуланд” (саҳ.70) моҳият ва сиришти беш аз 16 чунин равияҳои иртиҷоӣ, ки дар мамлакатҳои гуногуни ҷаҳон фаъолият мекунанд, хуб инъикос менамояд. Муҳимияти ин зербоб дар он ифода меёбад, ки сабабҳои фарҳангу арзишҳои миллӣ, ёдгориҳои таърихӣ ҷойҳои муқаддас, инчунин хувияту худшиносии миллиро ҳадафи ҳучум ва таҳрифи худ қарор додани онҳо ба таври хеле муфасал ва боэътимод ошкор карда шудаанд.

Таҳлилу баррасии василаҳое, ки абарқудратҳо барои таҳти назорати худ нигоҳ доштани олам ва дар он густариш додани фарҳангу тамаддуни худ истифода мебаранд, аҳамияти маърифатию амалӣ доранд.

Хулосаи докталаби дараҷаи илмӣ дар бораи он ки “онҳо (ҳаракатҳои ифротӣ – С.Ҷ.) муҳолифини арзишҳо ва андешаҳои мазҳабӣ ва миллӣ мебошанд ва дар пайи набудани онҳо ҳастанд. Чунки онҳо ҷавҳари худшиносӣ, ваҳдат ва ифтихори миллӣ мебошанд” (саҳ.86) равшанӣ ба пешаю ҳадафҳои онҳо меандозад.

Боби дуюм “Ҳатари равияҳои динӣ-ифротӣ ба фарҳанги миллӣ” низ аз се зербоб иборат аст.

Дар зербоби якум “Ҳатари равияҳои динӣ-ифротӣ ба фарҳанги миллӣ” сабабҳо ва ғаразҳои ба фарҳангу тамаддуни мамлакатҳои мусалмон ҷанг эълон кардани равияҳои динию ифротӣ, суннату анъанаҳои миллату қавмҳо, махсусан арзишҳои миллии мардуми эронтаборро қуфру бидъат эълон кардан, ҷашнгирии бузургони миллат ва идҳои давлатию миллиро хилофи суннат дониستاني ин равияҳои ҳатарзо, инчунин ҷораҳои тақвият бахшидани оғаҳии ҷавонон ва сатҳи фарҳанги маънавии онҳо таҳқиқу баррасӣ карда шудааст. Андешаи муаллифи рисола дар хусуси он ки “ин ҳаракатҳо чандин чехра, вале як моҳият доранд ва ҳамагӣ аз гиребони душманони ислом сар

баровардаанд ва аз ҷониби онҳо роҳбарӣ ва маблағгузорӣ мешаванд” (саҳ. 94) воқеияти ҳол, моҳияти аслии ин падидаҳои манфур ва хатари онҳоро барои амнияти сиёсӣ, ваҳдату худшиносии миллӣ ва суботи ҷомеа ба хубӣ ифода мекунанд.

Дар зербоби дуюм “Шаклҳои таъсиррасонии ифротгароии динӣ ба фарҳанги миллӣ” моҳити иҷтимоӣ доштани шаклҳои гуногуни зуҳури ифротгароиро дар динҳои ибтидоӣ, ҷаҳонӣ ва дигар дину идеологияҳо асоснок карда, хулоса намудааст, ки “ҳадафи ифротгароӣ ва тундгароӣ ҳарчиз таълими дуруст додани мардум, ба роҳи рост ҳидоят кардани омма ва ҳал намудани мушкилоти иҷтимоии аҳоли набудааст, балки ҳамеша кушиши ба василаи дин ва таълимоти динӣ ба ҳадафи ғаразҳои сиёсӣ расидани ашхоси алоҳида ва равияҳои махсус шинохта шудааст” (саҳ.108). Дар ин қисмат муаллиф барои тасдиқи дурустии хулосаи худ роҳу воситаҳо ва заминаро тарҳоеро, ки ҳаракатҳои ифротгароӣ барои коҳиш додани асолату таровати фарҳангу арзишҳои дигари миллӣ ва ба ин васила аз байн бурдани этиқоду эҳтироми ҷавонон ба онҳо истифода мебаранд, мавриди таҳлили васеъ ва хулосабарорӣ қарор додааст. Нигарониҳои довталаби дараҷаи илмӣ дар бораи он ки баҳои даркорӣ сиёсӣ надодаан ба хавфи чунин кушишҳои ҳаракатҳои ифротгароӣ оқибатҳои нохуш дорад, бояд мавзӯи омӯзиш ва андешидани ҷораҳои таъхиринопазир барои мақомотҳои дахлдори давлатӣ ва ташкилоту идораҳо бошад.

Дар зербоби сеюм “Роҳҳои пешгирии хатари равияҳои динӣ-ифротӣ ба фарҳанги миллӣ” дуруст зикр карда шудааст, ки бақои миллат, пойдории истиқлолияти давлатӣ ва назму суботи ҳар як ҷомеа аз камолоти сатҳи ҳувият ва худшиносии миллии фарзандони он, арҷ гузоштан ба фарҳанги миллӣ, таърихи Ватан, забону адабиёт ва расму ойини мардумӣ вобастагии ногусастанӣ дорад.

Муаллиф вобаста ба ҳамин нукта як қатор камбудӣ ва норасоииҳое, ки дар фаъолияти мақомотҳои дахлдори ҷомеа, махсусан воситаҳои ахбори омма ҷой доранд, ошкор намуда, бо дарназардошти таснифи истифодабарандагони қисми тоҷикии Шабакҳои иҷтимоӣ ва ҳадафҳои муғризонаи равияҳои ифротии динию мазҳабӣ ва хоҷагону ҳомиёни онҳо як қатор методу ҷораҳои муассир ва тавсияю пешниҳодҳои илман асоснокро барои пешгирии шомилшавии ҷавонон ба гуруҳҳои ифротгарову тундрав ва мубориза бар зидди онҳоро таҳлил ва барасӣ намудааст, ки аҳамияти маърифатӣ ва назариявӣ амалӣ доранд.

Дар хулосаи диссертатсия нуктаҳои асосии бобу зербобҳо ҷамбааст ва тавсияҳои муаллиф оид ба таҳқиқи мавзуи мазкур пешниҳод карда шудааст.

Таъкид кардан ба маврид аст, ки сохтори диссертатсия ботинан ихтилоф надорад. Мавод тибқи мантиқи умумии таҳқиқот оварда шудааст. Масъалаҳои бамиёнгузошта пайдархам баррасӣ ва дар ин асос хулосаҳои дуруст бароварда шудааст, ки ин худ меъёри муҳими муайян намудани оғаҳии муҳаққиқ аз мавзӯ ва сатҳи мустақилияти вай мебошад.

Диссертатсия, бешубҳа, таҳқиқоти баанҷомрасидаи илмӣ буда, дар сатҳи баланди ғоявию назариявӣ навишта шудааст. Аз ҳама муҳимаш, довталаби дараҷаи илмӣ ба он ҳадафҳое, ки дар қори таҳқиқотии худ гузоштааст, муваффақ шудааст. Андешаю хулосаҳои муаллиф бо сарчашмаю таҳқиқотҳои муътабари олимони ватанию хорочӣ ва мисолҳо аз ҳаёти сиёсии мамлакатҳои ҷаҳон асоснок карда шудааст.

Натиҷаҳои асосии таҳқиқоти диссертатсионӣ дар панҷ мақолаҳои илмии муаллиф, аз ҷумла сеои он дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъб расидаанд, инъикос ёфтаанд. Теъдоди маводи ҷопшуда ба талаботи банди 35-и “Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ” , ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, № 267 тасдиқ шудааст, пурра мувофиқат мекунад.

Дар баробари дастовардҳо дар диссертатсияи Давлатзода А.Ш. баъзе камбудихо ба назар мерасад, ки бартараф кардани онҳо барои баланд бардоштани сифати он муҳиманд:

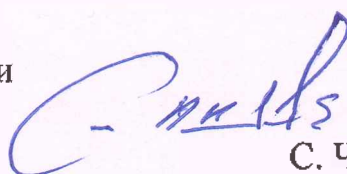
1. Дар зербобҳои 2.1 ва 2.2 довталаби дараҷаи илмӣ бештар ба таҳлил ва баррасии хатарҳо ва шаклҳои таъсиррасонии равияҳои динию ифротӣ ба фарҳанги миллӣ диққат додааст, ки дар натиҷа масъалаи муносибати дину фарҳанг ва нақши тарафайни онҳо дар ҳалли мушкилоти ҷомеа, таъмини амният ва назму низом дар он ва ба роҳи дурусти зиндагӣ ҳидоят кардани ҷавонону насли наврас ба таври бояду шояд ҳаллу фасли худро наёфтааст.
2. Дар силсила ҷорабиниҳое, ки муаллиф ба сифати муҳимтарин омилҳо дар мубориза бар зидди равияҳои ифротии динӣ ва пешгирии кардани таъсири онҳо ба шуури ҷавонон ва насли калонсол пешниҳод намудааст, нақш ва аҳамияти фарҳанги сиёсию динӣ ҷойгоҳи муносиби худро наёфтаанд.

3. Диссертант дар раванди таҳқиқи сабабҳои ва заминаҳои иҷтимоии афзудани таъсири равияҳои ифротии динӣ дар Тоҷикистон дар зебобҳои 1.1, 1.2 ва 2.2 ба такрор роҳ додааст. Хуб мешуд, ки бо мақсади бартараф кардани ин камбудӣ саҳ.22 (1.1) ва саҳ. 115 (2.2) ба саҳ. 63 (1.2) бурда мешуд.
4. Дар матни диссертатсия ва автореферат камбудихои техникӣ ва имлоӣ ҷой доранд, ки онҳо бояд мувофиқи талаботи қоидаи нави имлоӣ забони тоҷикӣ аз нав таҳрир карда шаванд.

Таъкид кардан бамаврид аст, ки камбудихои зикршуда хусусияти тавсиявӣ доранд ва қиммати илмии диссертатсияро кам намекунанд. Зеро ки он дорои навгонихои илмӣ ва амалӣ мебошад.

Ҳамин тариқ, диссертатсияи Давлатзода Аҳмад Ширинхуча дар мавзуи “Хатари ифротгароии динӣ ба фарҳанги миллӣ”, ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯи ихтисоси 6D.020100- Фалсафа (6D.020600-Диншиносӣ) пешниҳод шудааст, ба талаботи пешниҳоднамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва бандҳои 31-33-и “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ”, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 –юми июни соли 2021, № 267 тасдиқ шудааст, мувофиқ буда, муаллифи он сазовори дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯи ихтисоси 6D.020100- Фалсафа (6D.020600-Диншиносӣ) мебошад.

Муқарризи расмӣ,
доктори илмҳои фалсафа,
профессори кафедраи ҷомеашиносии
Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ
ва соҳибкорӣ Тоҷикистон

С. Ҷононов

Имзои профессори
кафедраи ҷомеашиносии ДБССТ
С. Ҷононовро тасдиқ менамоям.
Сардори раёсати кадрҳо ва
корҳои махсуси ДБССТ

Ш.Н. Ҷураев